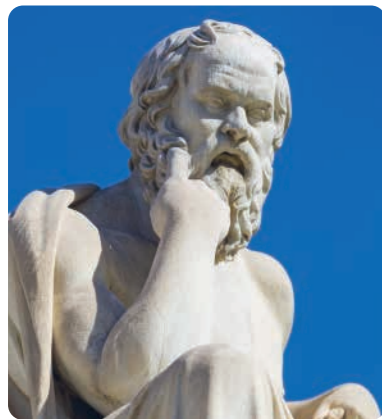

ZANIMIVO

Moški igralci so nastopali tudi v ženskih vlogah.

Gledališče v Epidavrosu velja za najlepše ohranjeno gledališče. Odlikuje se po izjemni akustiki, ki so jo dosegli tako, da so v temelje gledališča vgradili keramične vrče.

Sokrat

ZANIMIVO

Beseda *filozofija* pomeni ljubezen do modrosti.

klasična doba
500–323 pr. Kr.

Dramatika

Grki so v sklopu verskih festivalov v čast bogu Dionizu iznašli **dramatiko**. Dramska dela so uprizarjali v gledališčih. Igralci so bili le moški, ki so nosili barvite kostume in maske. Pisali so dve vrsti dramskih del: komedije in tragedije.

- Komedija je bila lahkotnejše delo in polna humorja. V njih so se mnogokrat norčevali iz vsakdanjih dogodkov, običajev, politikov ali ljudi.
- Tragedija je bila delo, v katerem so predstavljali življenjske teme, kot so ljubezen, sovraštvo, vojna ali izdajstvo. Glavni junak je bila znana osebnost, ki je zašla v težave zaradi spleta nesrečnih okoliščin, svojih značajskih lastnosti ali upora zoper svoja moralna načela.

Grško znanje – temelj evropske misli

Stari Grki so veliko znanja prevzeli od svojih sosedov (Egipčanov, Asircev, Babiloncev, Feničanov, Perzijcev) in prevzeta spoznanja nadgradili ter razvijali naprej. Bili so prepričani, da lahko do rešitev pridejo z modrostjo. Spodbujali so umirjene in razumne razprave o družbi in politiki ter odkrivali znanost, na primer matematiko, astronomijo, geografijo in naravoslovje. Zanimali sta jih medicina in tehnologija.

Filozofija

- Grški filozofi so iskali resnico o svetu ter razpravljali o tem, kako naj bi bila organizirana demokratična družba. Spraševali so se o človeškem vedenju in o pravilnem ter napačnem ravnanju.
- Poudarjali so pomen zdravega razumskega sklepanja in upoštevanje argumentov.
- **Sokrat** velja za utemeljitelja zahodne filozofije in najbolj modrega človeka Stare Grčije.
- Platon je postavil temelje današnje filozofije.
- Aristotel je s proučevanjem sveta postavil temelje biologiji, pravi, fiziki in politiki.

Zgodovina

- Grki so bili prvi, ki so raziskovali svojo preteklost z uporabo virov.
- Prvi zgodovinar je bil **Herodot**, pravimo mu 'oče zgodovine'. Prvi je na podlagi virov zapisal zgodovino grško-perzijskih vojn.
- Zgodovinar Tukidid je opisal peloponeške vojne.

»Herodot iz Halikarnasa vam v svojem delu predstavljam ugotovitve svojega raziskovanja. Namen mojega dela je prepričati, da bi čas izbrisal sledove človeštva in ohraniti slavo pomembnih in izjemnih dosežkov, tako Grkov kot tudi drugih ljudstev. Posebno pozornost sem namenil vzrokom sovraštva med Grki in drugimi ljudstvi.«

(Herodot, Zgodbe, 5. stoletje pr. Kr.)

→ Zakaj je Herodot zapisoval dogodke?

Medicina

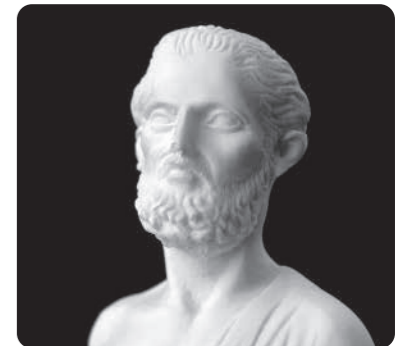
- Zapisovali so bolezni in načine zdravljenja. Najprej so skušali najti vzrok za bolezen in šele nato so zdravili bolnika.
- Ustanovili so šolo, v kateri so se šolali zdravniki.
- Najbolj znan zdravnik je bil **Hipokrat**, ki je zagovarjal opazovanje bolnika in varovanje njegovega življenja. Še danes je v uporabi njegova prisega.

Astronomija

- Aristarh je ugotovil, da je Sonce vsaj tristočkrat večje od Zemlje in da se Zemlja in drugi planeti vrtijo okrog Sonca. Njegove ugotovitve niso bile sprejete, imele pa so vpliv na renesančne astronome.

Matematika in tehnika

- Evklid je v svoji knjigi Elementi objavil 465 geometrijskih dokazov, ki veljajo še danes.
- Pitagoro poznamo po njegovem izreku, ki opredeljuje razmerje med stranicami pravokotnega trikotnika.

Hipokrat

Pitagora

Dosežki starogrške kulture

Izjemni dosežki v politiki, znanosti, kulturi in umetnosti v klasičnem obdobju grške zgodovine pomenijo rojstvo evropske kulture in misli. Z grško kolonizacijo se je njihova kultura razširila po Sredozemlju. Kasneje so jo prevzeli Rimljani ter jo posredovali Evropi.

Vladanje in zakoni	Znanost
<ul style="list-style-type: none"> • demokracija – državljani odločajo na volitvah • zakoni • sodne obravnave pred poroto, neodvisnost sodnikov 	<ul style="list-style-type: none"> • razprave o planetih in središču vesolja • Pitagorov izrek • Evklidova knjiga geometrije • Hipokratova prisega
Kultura	Umetnost
<ul style="list-style-type: none"> • grški jezik in besede, ki iz njega izvirajo • mitologija • olimpijske igre • filozofija 	<ul style="list-style-type: none"> • dramatika in poezija • poudarjanje lepote v kiparstvu • poslikana lončenina • arhitektura templjev in javnih zgradb

→ Kateri starogrški dosežki so prisotni še danes?

klasična doba
500–323 pr. Kr.

PONOVI

1. Kaj je povezovalo Grke?
2. Opiši značilnosti grške arhitekture.
3. Kaj je bilo značilno za klasično kiparstvo?
4. Naštej dosežke grške znanosti.

RAZMISLIM

Oceni zapuščino klasičnega obdobja starogrške kulture glede na njen današnji pomen.

SLOVARČEK

ideal – najvišji vzor
učenjak – kdor ima obsežno in poglobljeno znanje s področja znanosti